

བདེན་བཞིའི་རྣམ་བཤད།

མཛད་པ་པོ། གྲན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྗེ།

དཔལ་ལྷན་འབྲས་ཐུངས་ལྗོ་མང་དཔེ་མཛད་ཁང་།

(ལྗོ་མང་ལྗོག་རྒྱལ་གཙུག་ལག་བ་མཛོད།)

www.gomanglibrary.com

[042]

མཆན་བྱང་།

ཨྲ། བདེན་བཞིན་རྒྱུ་བསྟན་འགྲུལ་བཤམ་ཀྱི
ཉི་མ་ཆེན་པོ་རྩ་རྒྱུ་བཤམ་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།

མཛད་པ་མོ། གུན་མཁྱེན་འཛམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྗེ།

འབྲས་སྒྲུབས་སྒོ་མར་སྒོ་ག་རྒྱལ་གཙུག་ལག་རྒྱལ་མཛོད་ནས་འགྲེམས་སྟེན་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོའི་སྐབས་ལྷན་སྐྱེལ་བྱས།

ཕབ་ལེན་ཏྲ་གནས།

www.gomanglibrary.com

དཔར་གཞི་ཉུ་མིག་པ། བཟུ་སྒྲུང་སྒྲོ་མར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

འཕྲུལ་དེབ་བཟོ་མཁན། བེས་ཆོར་ལྟར་ལུག་

དེའི་འདི་ཉིད་དཔར་གཞི་ཉི་བདག་དབང་འབྲས་སྤྲུངས་སྒྲོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་ཡོད་པས་ཆོག་མཆན་

མེད་པར་གང་ལྟར་དཔར་སྒྲན་བྱ་མི་ཚོ་ག

༡༡། བདེན་བཞིའི་རྣམ་བཤད་འབྲུལ་བྲལ་ལྷུང་རིགས་ཀྱི་
ཉི་མ་ཆེན་པོ་བེ་ཇ་ཏ་ར་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱགས་སོ།།

ན་མོ་གྲུ་རུ་ཅ་མཆུ་ལྟོ་ཁ་ཡ། མང་མང་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱུན་
ཀྱི་ཡབ། ཟབ་ཟབ་མཆེན་རབ་མ་ལྷས་འདུས་པའི་གཏེར། མངོས་མངོས་
གཅིག་བསྐྱས་འཇམ་དབྱངས་གཞོན་ནུའི་ཞབས། ཏུང་ཏུང་སྤྱི་ཐོར་བཞེན་
ནོ་རྣམ་དཔྱོད་སྟོལ། ཉེག་ཉེག་སྤུ་མའི་ངག་སྒྲོས་ཅམ་མེན་པར། སྟོ་གྲོས་
ཉིན་བྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེ་བ་ལས། ལེགས་པར་འོངས་པའི་ལེགས་བཤད་
འོད་སྟོང་གིས། རྒྱལ་ཡུམ་པད་ཆལ་མ་ལྷས་ཁོང་ནས་བཞད།

འགྲེལ་པ་ལས། སྤྱུག་བསྐྱལ་ལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་
ཁྱུར་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དག་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་ཐོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གནང་བུང་བ་
ཡིན་པས། འདི་ཞུ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་། སྤྱུག་སྟོའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡ་རབས་
དག་ནི་པལ་ཆེར་བསྐྱར་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་རང་ཉིད་འདོད་པའི་ལྷ་
ལ་བྱག་བགྱིད་དོ། ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་རོལ་བ་ལས། བསོད་ནམས་རྣམ་
སྤྲིན་བདེ་སྟེ་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་སེལ། བསོད་ནམས་ལྷན་པའི་མི་ཡི་

བསམ་པ་ནམས་ཀྱང་འགྲུབ། བདུད་བཙེམ་ནས་ནི་བྱང་ཚུབ་ལྷུར་དུ་རེག་
 པར་འགྱུར། ཟུང་ན་ལས་འདས་ཞི་བ་བསིལ་བའི་དངོས་པོ་འཛོལ། ཅེས་
 དང་། མདོ་ལས། སྐྱབས་སོང་བསོད་ནམས་གཟུགས་ཡོད་ན། སྟོང་གསུམ་
 འདི་ཡང་སྟོད་དུ་ཆུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་ནམས་ཆོས་
 ལུག་གི་བྱ་བ་བྱད་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་ཡུལ་བྱད་པར་ཅན་
 ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ཕྱག་ལེན་ལ་ཡོད་ཅིང་། རང་ཉིད་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་
 མིན་ཀྱང་། རང་ཉིད་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་ཕྱག་ལེན་ནམ་ལྷགས་བཟང་པོ་ལ་
 བག་ཆགས་བཞག་པའི་ཆེད་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསོག་པ་དང་།
 གནས་སྐབས་ཀྱི་བར་ཆད་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཡུལ་བྱད་
 པར་ཅན་ལ་ཐོག་མར་མཛོད་བཙོད་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་འབུལ་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་ན། མངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་སྒྲ། × སྒྲ་མ་ནམས་ལ་གྲས་
 པས་འདུད། ལུག་ཆོགས་དགེ་ལེགས་བྱེ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲ། × སྒྲ་མེད་
 སྟོན་པ་དེ་ཡི་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོག ། × དམིགས་མེད་བཅེ་བའི་× དགོས་འདོད་
 ཀུན་འབྱུང་ནོར་བུ་ × དགེ་ལེགས་ཡོན་ཏན་ × སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་
 × རབ་འབྱམས་གསུང་རབ། × བཙེམ་ལུག་འདས་ཀྱི་སྤྱུན་སྡེ་རྒྱ། × ཆོས་
 སྟོང་བསྐྱང་མའི་ཆོགས་ཀྱིས་བདག་སྟོངས་ཤིག ། ཅེས་མཛོད་པར་བཙོད་
 པ་དང་། ཤིས་པ་བཙོད་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་སུ་བྱ་བ་
 གང་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཐུབ་
 པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་ཚུབ་མཆོག་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་
 དུ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས། མཐར་འོག་མིན་དུ་
 དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་ལོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐུར་སངས་རྒྱས་ཏེ། འཛམ་བུའི་

སྤྱིང་འདིར་ཡང་མཆོག་གི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱོད་སངས་རྒྱལ་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་
ཀྱི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཇི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་གཟིགས་ནས།
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཇི་སྟེད་
ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་མཐ་སྡེ་སྟོན་གསུམ་
དང་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་དང་གསུང་རབ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་སོགས་དང་། རྒྱལ་པར་བྱེ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
དང་། ཆོས་ཀྱི་འཇུག་སྟོའམ་སྟོ་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དང་། དེ་ལས་རྒྱལ་
པར་བྱེ་ན་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་དང་བསམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་དེ་
བཞིན་དུ། གདུལ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་འམ་ཆོས་ཀྱི་འཇུག་སྟོ་ཡང་མཐའ་
ཡས་པ་ཞིག་བསྟོར་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྡེ་སྟོན་དག་ནི་གསུམ་
མཐ་གཉིས་ཀྱང་རུང་།། བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་ནི་དགུ་འདོད་དོ།། ཞེས་པ་
དང་། མཛོད་ལས། སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་མཐུན་
པར་གསུངས། ཞེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག་ཁྱད་དག་ཐུབ་
པའི་གསུང་དེ་དག་ཅིས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་སྟོན་མེ་ལས། འགྲོ་བ་སྟོན་
པའི་སྟོ་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ། དེ་སྟེད་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་ལ་རབ་ཞུགས་ཏེ། དེ་དག་
ཀྱན་ཏུ་རྣམ་ཐར་སྟོ་དག་ནས། བསམ་པ་ཇི་བཞིན་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་
འདུལ། ཞེས་པ་དང་། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་བཅུ་ཙམ་བཞི་གང་ཡིན་པས། རྒྱལ་བ་
གང་དག་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི། ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྟོ་མོ་དེ་དག་གིས།
བསམ་པ་ཇི་བཞིན་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདུལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེ་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རབ་དང་
ཕུལ་དང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྡེ་སྟོན་འདི་

ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་ཕྱེང་བ་ལས། འགྲོ་བ་རྣམས་
གྱི་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་དཔུང་གཉིན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅག་
གི་སྟོན་པ་དེས་སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱག་གཞོམ་པའི་ཐབས་སུ་སྐྱེས་
བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཚི་ངི་སྟེད་
ཅིག་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་རྒྱལ་
བ་ཀྱང་གྱི་བགོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོ་
སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདིའི་དགོངས་དོན་ལ་ཡང་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་
དང་། སྤྱི་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་ལ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་རིགས་ཆོགས་དྲུག་
དང་། གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་བསྟན་
བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། འདི་ལ་ཡང་
བརྗོད་དོན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྐབས་འདིར་འཆད་པར་བྱ་བ་
ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་བཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱལ་བས་ལུང་
བསྟན་ཞིང་སྟན་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་ས་གསུམ་ན་གཡོ་བ་ཁམས་གསུམ་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་འཆད་
རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་དེ་ཡི་བསྟན་པ་འབྲུལ་མེད་དུ་འགྲེལ་
བ་དང་། དེའི་བསྟན་འདིན་གྱིས་ས་སྟོང་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་དང་། སངས་
རྒྱུ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ།
འཇམ་དབྱངས་ཙོང་རྒྱུད་ལས། ཡི་གེ་དང་པོ་བ་གྲགས་པ།། སྟོན་བཙོན་ཐམས་

ཅད་གཤམ་པ་ཡང་། རྟོན་པའི་བསྟན་པ་གསལ་བྱེད་པ། བསྟན་པ་དེ་ཆོ་
ས་སྟེང་དུ། རྣམ་པར་ཉམས་ཤིང་གནས་མེད་ལ། བསྟན་པའི་གཟུགས་
བརྟན་ཡིད་དུ་འོང་། བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཆོམ་མེད། ཐམས་ཅད་བྱང་
ཆུབ་ལུང་བསྟན་ཏེ། ང་ཡི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་འགྱུར། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་
སྐྱེ་བའི་མཐའ། སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་འདྲིན་པ་མཆོག་ ཁྲིམས་འཆལ་དཔག་
མེད་ཁྲིམས་ལ་སྦྱོར། ཞེས་པ་དང་།

མདོ་སྤྱོད་གདམས་པ་འབོག་པ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་བསྟན་པ་གསོ་
བའི་གང་ཟག་འདི་ལྟར་འབྱུང་། ད་ལྟ་ང་ལ་ཤེལ་དཀར་གྱི། ཐེང་བ་ཕུལ་
བས་སེམས་བསྐྱེད་པ། མ་འོངས་དུས་ཀྱི་སྟོགས་མ་ལ། འབྲི་དང་ལྷན་གྱི་
ས་མཆོམས་སུ། དགའ་ཞེས་བྱ་བའི་དགོན་པ་འདེབས། རྫོ་བཟང་ཞེས་
བྱའི་སྐྱེས་བུ་འབྱུང་། འཁོར་ནི་རྣམ་བཞི་རབ་བསྟུས་ནས། ཆོས་སྦྱོད་བརྩ་
ཡི་རྒྱན་འཇུགས་ཤིང་། ལྷ་ཁང་ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན། ང་ཡི་སྐྱེ་གཟུགས་རྣམ་
གཉིས་ལ། དབུ་རྒྱན་དབུལ་ཞིང་མཆོད་པ་བྱེད། རྟོན་པའི་མདོ་བཞིན་
གསུང་སྟོགས་ཤིང་། ང་ལ་གསོལ་བ་རབ་བཏབ་ནས། བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་
བར་དུ་གནས། དེ་ནས་འཕྲོས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ། མདུ་བྱང་བཀོད་མཛེས་
ཞིང་ཁམས་སུ། སང་གའི་ང་རོ་ཞེས་བྱ་བའི། རྒྱལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པར་འགྱུར། དེ་ལ་དད་བྱེད་ཞིང་དེར་སྐྱེ། ཞིང་མཆོག་དེ་ནི་ཁྱད་པར་
འཕགས། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱང་ཞིང་། གཞན་ཡང་ལུང་གཞན་ཤིན་
ཏུ་མང་བ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱང་ནས་འཕགས་
པའི་བདེན་པ་བཞི་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འདི་ལ་ཡང་། སྐྱག་བསྔལ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་གདམས་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། ཀུན་

འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་གདམས་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།
འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་གདམས་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བཤད་
པ། ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་གདམས་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་
དང་ས་བཅད་བཞི་བྱུང་།

དང་པོ་དེ་ལ་ཡང་། འཕྲོས་བཤད་པ་དང་། འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་
གཞུང་དོན་བཤད་པ་དང་གཉིས་བྱུང་། དང་པོ་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
ལ། སྤྱག་བསལ་ལ་ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བྱུང་། འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། ཡུམ་བར་
བའི་མདོ་ལས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས་གསལ་གྲོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོས་རི་ལྟར་ཤེས་རབ་གྱི་མ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་བགྱིད་ན་
བཙོན་ཞེས་བརྗོད་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། ཤུ་
རིའི་བྱ་འདི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞུགས་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་བཙོན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་ཚུལ་གཞུང་
འདིའི་སྐབས་སུ་ཤེས་བྱར་བདེན་ཞེན་སྐྱེ་བ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་གཞུགས་
སོགས་སྤང་པོ་ལྟ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་བདེན་པ་བཞི་
སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་རྣམས་ཏེ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དེ་རྣམས་དང་། ཡུལ་ཅན་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་སུ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་
གི་ཚུལ་དུ་བཤད་ཅིང་། དེའི་དོན་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་

རྒྱན་འདིར་འཆད་པ་ལ། བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བྱ་ལ་
གདམས་ངག་ནི་ཞེས་པ་འདི་བྱང་། དེའི་དོན་སྒྲིབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་
པོས་འགྲེལ་པ་འདིར་འཆད་པ་ལ་སྟུག་བསྐལ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དག་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་པ་
ནས། ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་ཞེས་པ་འདི་བྱང་།

གཉིས་པ་འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ནི། འགྲེལ་
པ་ལས། སྟུག་བསྐལ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཞེས་བྱ་
བ་དང་ཞེས་ཀྱང་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་ཞེས་པ་འདི་བྱང་།
འདི་ཡང་ངག་དོན་དུ་ངེལ་ན། དུམ་བར་བའི་མདོ་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འཕྲོས་
གཞིར་བཀོད་མ་ཐག་པའི་མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་གདམས་
ངག་བཅུའི་ནང་ནས་བདེན་བཞི་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དང་། དེའི་
ནང་ནས་ཀྱང་སྟུག་བདེན་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། གཙོ་
བོར་སྟུག་བདེན་གྱི་ཁྱད་གཞིར་བྱས་ཏེ། བདེན་བཞིས་མཆོན་པའི་སྤང་
ལམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་ཡུལ་ཅན་ཤར་བྱིན་དག་བདེན་པས་སྟོང་པའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རོག་ཅིག་པ་ཉིད་དུ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྟུག་བསྐལ་ལ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་
པ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་པ་འདི་བྱང་། དེ་ལྟར་གདམས་པ་ལ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟུག་བདེན་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་སྟེ་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་པ་ལས། སྟུག་བསྐལ་ལ་ཞེས་

པ་དང་། ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་ཞེས་པ་དང་། ལེགས་
བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་ལས། དེ་ལྟར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དབྱེར་མེད་པ་
སྟོན་པ་ཡང་སྤྱག་བདེན་ལ་ཤེས་བྱར་ཞེན་པ་སྐྱེ་བས་དེ་དགག་པའི་ཆེད་
དུ་སྟེ། ཞེས་པ་བྱུང་།

དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་གདམས་ཚུལ་ཡོད་དེ།
སྤྱག་བདེན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་འདུས་
བྱས་དང་། སྤྱག་བདེན་གྱི་ངོ་བོ་མེན་ཀྱང་དེའི་ཚྭ་གསུག་གཏོགས་པའི་སྤང་
ལམས་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། དེའི་ཚྭ་གསུག་སྤང་གཏོགས་པའི་འགོག་
ལམ་དང་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་སོགས་འདུས་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་
སོགས་ལ་བསྒྲོམས་པའི་ཆོ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཅན་ཤེར་བྱིན་དག་
བདེན་མེད་དུ་རྩོག་ཅིག་པ་སྟེ་ངོ་བོའི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཉམས་སུ་ལོངས་
ཤིག་ཅེས་འདོམས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཆད་པར་འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཡུམ་བར་
བ་ལས། ཤུ་རིའི་བུ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ། ཞེས་པ་ནས། སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་བཙུན་ཞེས་པའམ་མི་བཙུན་ཞེས་བཞེད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་བྱིར་
ན་འདི་ལྟར་ངས་གཟུགས་བཙུན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བཙུན་ཞེས་བྱ་བར་
ཡང་དག་པར་རྩིས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་
རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཙུན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བཙུན་ཞེས་བྱ་བར་
ཡང་དག་པར་རྩིས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པ་དང་། འབྲེལ་པར། འབྲས་བུར་

ལྷུང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དག་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་
དང་ཞེས་པ་བྱུང་། ལྷུག་བསྐལ་ལ་སོགས་འགྲེལ་པའི་གཞུང་འདི་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་བཤད་བྱའི་མདོ་དཔེ་དོན་བཀའ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོའི་
ཆོག་ཆོགས་ཆེ་བ་རྣམས་བསྟུས་ནས་གཞུགས་སོགས་སྟོང་གཞི་དང་། དེ་
རྣམས་བདེན་མེད་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་ཅན་ཤེར་བྱིན་གསུམ་བདེན་མེད་ཀྱི་
ངོ་བོར་ཐ་མི་དད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྟོན་པར་བཀའ་པའི་བྱིར། འཆད་པ་ལ།
འགྲེལ་པར། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་ལྷུང་པ་ཞེས་སོགས་དང་།
ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤང་བ་ལས། དེ་གང་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཞུགས་
སོགས་སྤང་བོ་ལྷ་འབྲས་བུར་ལྷུང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་
ཡུལ་ཅན་ཤེར་བྱིན་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོར་གཅིག་པ་སྟེ་
ཐ་དད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། ཞེས་པ་བྱུང་།

ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདེན་
པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མི་རྟག་པ་
སོགས་སུ་རི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་དུ་གནས་པས་ན་བདེན་པ་དང་། ཡང་
དེ་ལྟར་མཐོང་ན་སྟོ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟེས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
བྱིར། དང་བོ་དེ་ཉིད་འཆད་པ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་འསྤང་བ་ལས།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མི་རྟག་སོགས་སུ་རི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་དུ་
གནས་པས་བདེན་པ་ཞེས་པ་སྟེ་ཡུལ་དང་ཞེས་པ་བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་
པ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་ལས། རི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་
ན་སྟོ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟེད་པ་ཞེས་པ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོང་ནས་ཡིན་ཏེ་

འདི་ནི་བདེན་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲ་དོན་ནོ།། ཞེས་པ་བྱུང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སོ་སྟེའི་ས་
ལས་འཕགས་པ་སྟེ་འདས་པའི་གང་ཟག་ནམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་གཟིགས་
པ་དེ་ལྟར་བདེན་པ་སྟེ་ཡོད་པས་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང་བྱིས་པ་
སྟེ་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ནམས་ཀྱིས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་སོགས་སུ་ཞེན་པ་ལྟར་
མེད་པས་ན་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་བདེན་པའམ་བྱིས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་མ་བཤད་
པའི་བྱིར། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་བྲེང་བ་
ལས། འཕགས་པ་ནམས་ཀྱིས་བདེན་པ་ནམས་རི་ལྟར་བདེན་པ་དེ་ལྟར་
གཟིགས་པས་སྒོ་དང་དོན་གཉིས་ཀས་བདེན་པའི་བྱིར་འཕགས་པའི་ཡིན་
ལ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་འཆད་པར། བྱིས་པ་ནམས་ལ་དོན་ལ་བདེན་ཀྱང་སྒྲོའི་
ངོར་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པས་དེའི་བདེན་པར་མ་བཞག་ཅེས་པ་བྱུང་། ཡང་དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་བ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟུག་
བསྐྱལ་བ་སྟེད་སྟོང་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་བྱིར། འཆད་
པ་ལ་འགྲེལ་པར། སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཞེས་པ་བྱུང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཟུགས་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བལྟ་བར་བྱ་
བ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་བྱིར། འཆད་པ་ལ། འགྲེལ་པར། གཟུགས་
ཞེས་པ་དང་། གསེར་བྲེང་ལས། བལྟ་བར་བྱ་བས་ན་གཟུགས་ཞེས་བྱུང་།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་ཁོངས་ནས་འདྲེན་རྒྱ་
ཡོད་དེ། སྤང་པོ་ལྟག་མ་བྱི་མ་བཞི་དང་སྟེ་མཆེད་ཁམས་བདེན་པ་རྟེན་
འབྲེལ། སྟོང་ཉིད་ནམས་ཉེ་འདིའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས་བཤད་པ་དེ་དག་ལ་

བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཆད་པ་ལ་འདིའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས། གཞུགས་སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པའི་བར་དང་། ཉི་ཁྲི་ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་
བཀའ་བསྩལ་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཙོན་ཞེས་བྱ་བའམ་
མི་བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་གདམས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། གསེར་ཕྱིང་ལས།
གཞུགས་སོགས་སྤང་པོ་ལྷ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ཕྱི་མ་
བཞི་དང་སྟེ་མཆོད་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ལམས་བཙོ་བརྒྱད་དང་། བདེན་པ་
བཞི་དང་། ཉེན་འབྲེལ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་
ཞེས་བྱའོ། ཞེས་སོ། ཞེས་བྱུང་།

གཞུགས་སོགས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྲས་
བྱར་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པས་ན་
འབྲས་བྱ་དང་། དེར་འབྱུང་བས་ན་འབྲས་བྱར་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཆད་པ་ལ། འབྲས་བྱར་གྱུར་པ་ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱིང་ལས།
ཟག་བཅས་གྱི་གཞུགས་སོགས་སྤང་པོ་ལྷ་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ཞེས་བྱུང་།
གཞུགས་སོགས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་
ཉིད་སྟོང་གཞི་འབྲས་བྱ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་དག་པའམ་དེས་སྟོང་པས་ན་
འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་དང་། དེ་འབྲས་བྱར་སྟོང་པ་དེ་ཁོ་ན་འམ་དེའི་ངོ་
བོ་ཡིན་པས་ན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆད་པ་ལ་འབྲེལ་པར།
འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་དང་། ཉིད་སྟེང་དོན་འཆད་

པ་ལ་ཆ་བསགས་ཀྱི་མདོ་ལས། དངོས་པོ་ལ་རྒྱ་རྒྱ་དག་གོ་ཞེས་བྱང་། དེ་འཕ་
བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཤེས་རབ་ཅེས་
བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་པའི་རབ་བམ་ཤེས་པའི་གཙོ་བོའམ་
དོན་དམ་པ་ཤེས་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དོན་
དམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། ཞེས་དང་། ཉི་ཁྱི་དག་ལྟན་ལས། ཤེས་པའི་
རབ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
པ་དང་། གསེར་བྱང་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བཟོད་ཀྱིས་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིའི་པ་རོལ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པར་འགམ་མམ་
དོགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེར་ཕྱིན་བྱེད་ཡིན་པས་ན་བྱེད་
སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ཞེས་བཟོད་ཅིང་། པ་རོལ་འདིར་ཕྱིན་པ་ཞེས་
ཕྱིན་བྱིན་ནམ་ལས་སྒྲུབ་ལ་སྒྲུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲུབ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། འགྲེལ་པར། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་དང་།
དག་ལྟན་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལ་པ་རོལ་ཡང་དེ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ལོ། ཕྱིན་པ་ནི་འགྲོ་བ་སྟེ་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པའོ། གང་གི་པ་
རོལ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ནམ་པར་རྟོག་པའོ་ཞེས་
དང་། སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་
ན། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱང་། གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། དག་ལྟན་
ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་།

བྱེད་གྲུབ་ལས་གྲུབ་གཉིས་ཀའི་སྒོས་འཆད་པ་ལ། གསེར་ཕྱེད་ལས། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སྒོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་གང་མི་གནས་
 པའི་ཐུང་འདས་སུ་བྱིན་པའམ་བྱིན་བྱེད་དོ། ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་སོགས་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱ་ནི་མི་ཟད་པའི་སྡེ་ཆན་ཡིན་པས་གཞི་གང་ལའང་
 སྦྱར་ཆོག་ཀྱང་དོན་ཟད་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། སྐབས་འདིར་
 གནས་ལུགས་བདེན་སྟོང་ལ་བྱེད། བཞིན་སྐྱ་ནི་ལྟར་རམ་ལྟ་བུའམ་རྣམ་པ་
 སོགས་ལ་འཇུག་པས་དེ་ལྟར་རམ་དེ་ལྟ་བུའམ་ཡིན་པས་ན་དེ་བཞིན། ཉིད་
 སྐྱ་ནི་ཁོ་ནའམ་སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་ཆོས་དེའོ་ཞེས་ངོ་བོ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པས་
 གནས་ལུགས་བདེན་སྟོང་ལ་དབྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་དུ་མེད་པར་དེ་
 ཁོ་ན་ལྟར་གནས་པས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་འཆད་པར། སྟོབ་དཔོན་ཨ་ཁུ་བླུ་ཏིས། ཉགས་གསུམ་ལ་
 ནི་མཉམ་པར་མཚུངས། རྣམ་དབྱེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ངོ་། ཆོག་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྟེ། དབྱེར་མེད་གང་དེ་མི་ཟད་པའོ། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་
 པ་འཆད་པར། ཆ་བསགས་ཀྱི་མདོ་ལས། རྣམ་པ་ལ་སྤྱད་པ་ཐ་སྲུ་དག་གོ་
 །ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་པོ་ལ་ཏྲ་ཏྲ་དག་
 གོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་ཏེ་འཆད་པར། དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཅེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི།
 ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེད་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཉིད་སྒོས་བྲལ་གྱི་ཞེས་བྱུང་།
 རྟོགས་བྱ་སྟོང་ཉིད་དང་རྟོགས་བྱེད་ལམ་ཤར་བྱིན་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་

ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་གནས་ལུགས་བདེན་སྟོང་མངོན་གྱུར་གྱི་ངོ་
བོར་རང་བཞིན་གཅིག་པ་སྟེ། གནས་ཚུལ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་སོགས་
མི་མཐུན་པ་མེད་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་
ཅམ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མི་དམིགས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཤད་པར། འགྲེལ་པར། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་
ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་རྟོགས་
པའི་ཡུལ་ཅན་ཤར་བྱིན་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོར་གཅིག་པ་
སྟེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་།

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་གདམས་ཚུལ་དེ་
ལ་ཡང་། འཕྲོས་བཤད་པ། འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་འཆད་པར། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་
བ་དང་འགོག་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་
མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་། འདི་ཡང་གཞི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། འདིའི་ཐད་ཀྱི་
ཡུམ་བར་བ་ལས། གཟུགས་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམ་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་
དུ་ཡང་དག་པར་རྩིས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། ཞེས་པ་ལས། འཕྲོས་
འདིའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་སོགས་ཟག་བཅས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་
ཆོས་རྣམས་སྟེ་འགག་ཀུན་བྱང་གང་དུ་འང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་
པ་ལ། འོ་ན་རྒྱན་འདིར་དེའི་དོན་གདམས་ཚུལ་དང་བཅས་པར་བདེན་པ་

རྣམས་དང་ནི། ཞེས་གསུངས་ལ་གདམས་ངག་ནི་ཞེས་དང་། འགྲེལ་པས་
བཤད་པར་ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་ཞེས་སོགས་བྱུང་། གཉིས་པ་འཕྲོས་པ་ཅན་
ཀྱི་གཞུང་དོན་བཤད་པར། ཀུན་འབྱུང་བ་སོགས་བྲངས་མ་ཐག་བྱུང་། ཆོག་
དོན་དུ་སྒྲིལ་ན། འཕྲོས་གཞིར་བཀོད་མ་ཐག་པའི་ཡུམ་བར་བའི་མདོ་ཆོས་
ཅན། བརྗོད་བྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཆེད་
དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བདེན་མེད་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཀུན་འབྱུང་
སྤོང་བར་འདོམས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཞེས་དང་། ཞེས་
སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱེང་
ལས། སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་སྤང་པོ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པའོ།
ཞེས་བྱུང་།

དེ་ལྟར་གདམས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆེད་དུ་བའི་
གདུལ་བྱ་དག་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྤང་བྱར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱེང་ལས། ཀུན་འབྱུང་ལ་སྤང་བྱར་ཞེན་པ་
ལྡོག་པའི་ཆེད་དུ་འོ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བྱར་ཞེན་
པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་འོ། ཞེས་བྱུང་། མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་གྱིས་འདོམས་
ཚུལ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་རྣམས་
སྐྱེ་འགག་ཀུན་ཉོན་རྣམ་བྱང་རྣམས་སུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། འཆད་པར། མདོ་ལས། གཟུགས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམ་འགག་པའི་
ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་དང་། གཟུགས་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཅན་ནམ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་སོགས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་

སྤེང་ལས། འདིས་ནི་ཟག་བཅས་རྒྱུར་གྱི་སྤང་པོ་སྦྱེ་འགག་དང་ཀུན་
བྱང་དུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས། ཞེས་བྱུང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་འབྲས་སྟུག་བདེན་ཀུན་ནས་བསྦྱེད་
པ་སྟེ་སྟོ་སྟེ་ཆོགས་བསྦྱེད་པའམ། དེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྦྱེད་པས་ན་
ཀུན་འབྱུང་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ངེ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་ཡོད་པས་ན་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འཆད་པར། འགྲེལ་
པར་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་ལས། སྟུག་བསྟུལ་
ཀྱི་སྤང་པོ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱུང་།

གཉིས་པ་འཆད་པར། གསེར་སྤེང་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་
ངེ་ལྟར་བདེན་པ་དེ་ལྟར་དེ་ལྟར་གཟིགས་ནས་སྟོ་དང་དོན་གཉིས་ཀས་
བདེན་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ཡིན་ལ་ཞེས་བྱུང་། ཡུམ་བར་བ་ལས།
གཟུགས་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམ་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་
ནམ་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་
པའི་བར་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་ལ་འདོམས་ཚུལ་ཡོད་
དེ། ཀུན་འབྱུང་གི་བྱད་ཆོས་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྦྱེ་སོགས་ལ་གདམས་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཟག་བཅས་རྒྱུར་གྱི་གཟུགས་དང་ལ་སོགས་པ་སྤང་པོའི་ལྟག་
མ་བཞི་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལྟར་ཡང་ཡང་སྦྱེ་བ་དང་འགོག་པ་སྟེ་འགག་པ་དག་
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དེའི་ངོ་བོར་འཛིན་པ་དག་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
འདོམས་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་

འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་། ཡུམ་བར་
 བ་ལས། གཟུགས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཅན་ནམ་ནམ་པར་བྱང་
 བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཀྱན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པའམ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
 མཐོང་ངོ་། ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་འདོམས་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 ཀྱན་འབྱུང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆགས་སོགས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་།
 དད་སོགས་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་
 བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཞེས་བྱུང་། ཡུམ་བར་བ་ལས།
 རང་བཞིན་སྟངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་ནི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཏུ་འདྲ་
 བར་ཡང་དག་པར་འདུས་པ་མེད་དོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། ཞེས་པའི་
 མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་འདོམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤར་སྤྱེ་འགག་ལ་
 སོགས་པ་ཆོས་ཅན་བདེན་པར་གྲུབ་པས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་རྩ་མཆན་
 གཙོ་བོར་སྟོན་ཞིང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་འབྲས་བུར་
 དང་། འདུ་བྱེད་སོགས་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པ་དེ་དག་
 རང་གི་ངོ་བོར་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དག་ཐ་མི་དད་པ་སྟེ་
 རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། འགྲེལ་པར།
 ཀྱན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་གྱུར་པ་དག་
 ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་བྱུང་། ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་
 གཞུང་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་བྱའི་མདོའི་དགོངས་པ་བཀལ་ཚུལ་

ཡོད་དེ། མདོའི་ཆོག་ཆོགས་ཆེ་བ་ནམས་ཉུང་དུར་བྲིལ་ཏེ་ཆོན་པ་གསུམ་དུ་
བསྐྱས་ཏེ་བདེན་མེད་དུ་འདོམས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
འཆད་པར། སྒར་བཤད་ཟིན་གྱི་དྲངས་མ་ཐག་པའི་གཞུང་དག་བྱུང་།

གསུམ་པ་འགོག་བདེན་ལ་གདམས་ཚུལ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པ་
ལ་ཡང་། འཕྲོས་དང་གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། འགོག་པ་ལ་
སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། འགགས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
ནམ་པར་བྱང་བ་དང་། ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་
ནི་གཞུགས་མེད་པ་ནས་མ་རིག་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད། མ་རིག་པ་འགག་པ་
ཡང་མེད་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མེད་བྱང་ཚུབ་གྱི་བར་དུ་མེད་དོ། ཞེས་པའི་
གཞུང་འདི་བྱུང་།

འདི་ཡང་གང་ལས་འཕྲོས་ན། འདིའི་ཐད་གྱི་ཡུམ་བར་བ་ལས།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་རིའི་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མི་སྐྱེ་མི་འགག་ཅིང་། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། ནམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། སངས་
རྒྱས་མེད་དོ། སྒྲ་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། དེ་ལྟར་བཙོན་པ་ནི་བཙོན་པ་
ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་ཚུལ་མདོ་
འདིའི་སྐབས་སུ་སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེ་བྱུང་གྱི་ངི་མ་དང་བྲལ་བ་དེ། འདུས་བྱས་
གྱི་མཆོན་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་སྟོང་གཉིན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་། གནས་སྐབས་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དང་རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་
པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ནི་བྱང་ཆོས་བདེན་པར་
གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། ཞེས་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན། རྒྱན་འདིར་འདིའི་དོན་

འཆད་ཚུལ་དེ་རི་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། བདེན་པ་རྣམས་དང་
ནི། ཞེས་བྱུང་། དེའི་དོན་འདྲིར་འཆད་པ་ལ། བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞུང་
འདི་བྱུང་། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་འཆད་པ་ལ། འགོག་པ་ལ་སྟོང་
པ་ཉིད་སྦྱེ་བ་དང་འགག་པ་དག་ཅེས་སོགས་བྱུང་། ངག་དོན་དུ་བྲི་ལ་ན།
ཡུམ་བར་བའི་མདོ་འཕྲོས་གཞིར་བཀོད་མ་ཐག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
འགོག་བདེན་བརྗོད་བྱས་བྱས་ནས་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་འགག་
པའི་འགོག་པ་བྱུང་གཞིར་བྱས་ནས་གཟུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་གྱི་
ཆོས་གང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
ལ་འདོམས་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་པར། འགོག་པ་ལ། ཞེས་པ་དང་།
ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་ལས། འགོག་པའི་བདེན་པ་བརྗོད་བྱས་བྱས་པ་
ལ་འདོམས་སོ། ཞེས་བྱུང་།

མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གདམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོང་ཉིད་བྲི་བྱལ་དེ་ལ་སྦྱེ་འགག་འཕེལ་འགྲིབ།
དུས་གསུམ་སྤང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་འབྲས་བུ་བཞི་
རང་བྱང་ཆུབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་གང་ཡང་
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་བྱ་ལ་སྦྱོད་པའི་བཙོན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་བཙོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། གསེར་
སྤེང་ལས། གང་ཡང་འདི་འདྲ་བ་དེ་ལ་ནི་གཟུགས་མེད་དོ། ཞེས་པ་ནས།
སངས་རྒྱས་མེད་བྱང་ཆུབ་མེད་དོ། ཞེས་བྱུང་། དེ་ལྷ་རྒྱུ་གདམས་པ་ལ་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འགོག་བདེན་ལ་ཐོབ་བྱར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། གསེར་སྤེང་ལས། ཟག་བཅས་དགག་

པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བར་ཞེན་པ་ལ་མདོ་འདིས་གཟུགས་ནས་བྱང་
ཚུབ་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི། ཐོབ་པར་ཞེན་པ་
བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ་ལོ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་
བར་ཞེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱང་། ཡུམ་བར་བའི་མདོ་
ལས། ལྟོང་པ་ཉིད་ནི་མི་སྐྱེ་མི་འགག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། ཞེས་
པ་ནས། ད་ལྟར་བྱང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་
ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། འགོག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་འགོག་པ་ཞི་བ་སོགས་
བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ལྟོང་ཉིད་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་
དེ་ལ་འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བས་ན་སྐྱེ་བ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་
དོར་བས་ན་འགག་པ་དང་། སྤང་བྱ་སེམས་དྲི་མ་ཅན་ནམ་རྟོག་པ་ཅན་
ནམ་འཁྲུག་པར་བྱེད་པས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཆ་
དྲི་མའི་རིགས་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པ་འཇམ། རྣམ་པར་གྲོལ་
བའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། གནས་སྐབས་གྱི་བྱང་པར་འགྲིབ་པའི་ཉམས་
པ་དང་། དུ་མར་སོང་བའི་ས་ལམ་ཆར་སོང་བའི་འཕེལ་བ་དང་། ལ་སོགས་
པ་འདས་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་བ་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བ་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་བྱང་ཆོས་བདེན་གྲུབ་གང་ཡང་གནས་པ་མིན་ནོ། ཞེས་
འཆད་པར། འབྲེལ་པར། ལྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། འགག་པ་དང་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། ཉམས་པ་དང་། འཕེལ་བ་ལ་
སོགས་པ་དང་། བྲལ་བ་ལ་ནི། ཞེས་དང་། གསེར་སྤང་ལས། ལྟོང་ཉིད་དེ་
འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འགག་སྤང་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀུན་བྱང་
གནས་སྐབས་གྱི་བྱང་པར་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་ཉམས་པ། གཅིག་དུ་

མར་སོང་བའི་འཕེལ་བ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱེད་པ་དུས་གསུམ་དང་བྲལ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་བྱུང་།

གང་ཡང་འདི་འདྲ་བ་དེ་ལ་ནི། གཞུགས་མེད། ཆོར་བ་མེད། ཅེས་
པ་ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་མེད། ཅེས་པའི་ཡུམ་བར་བའི་
མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འགོག་བདེན་ལ་གདམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། འགོག་
བདེན་ལ་ཐོབ་བྱུང་བདེན་གྱུབ་མེད་པ་བསྟན་ཕྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་ཅི་བྲལ་གྱི་
འགོག་པ་གང་ཡང་རུང་བ་འདི་འདྲ་བ་དེ་ལ་ནི། གཞུགས་བདེན་གྱུབ་མེད།
ནས། སྐྱ་ནི་ཆོག་སྟུང་དང་བསྐྱེད་དེ་བའི་ཆོག་ཡིན་པས་ཆོར་སོགས་
ཕྱང་པོ་བཞི། མིག་སོགས་སྟེ་མཆེད་བརྩུ་གཉིས། སའི་ཁམས་སོགས་ཁམས་
དུག ། མིག་གི་ཁམས་སོགས་ཁམས་བཙོ་བརྩུད་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་གྱུབ་
ཀྱིས་གསར་དུ་སྟེ་བ་དང་། འགག་སོགས་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
འཆད་པར་འགྲེལ་པར། ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི། གཞུགས་མེད་པ་
ནས། ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱིང་བ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་
པ་ཉིད་དེ་ལ་གཞུགས་མེད་ནས་ཀྱིས་སྐྱས། ཕྱང་པོ་བཞི། སྟེ་མཆེད་དུག
ཁམས་བཙོ་བརྩུད་མེད། ཅེས་བྱུང་།

ཡུམ་བར་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། མ་རིག་པ་སྟེ་བ་མེད། ཅེས་པ་ནས།
སངས་རྒྱས་མེད་དོ། བྱང་ཆུབ་མེད་དོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་འདོམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། འོན་ཏེ་མ་རིག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
ཀྱི་སྦྱི་མ་རིག་པ་སྟེ་བ་ཡང་མེད། ཡང་སྐྱ་ནི་འབྱེད་སྟུང་དང་། བསྐྱེད་དེ་
བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཡང་སྐྱས་བསྐྱེད་པ་ཆགས་པར་དུ་སྟེ་བ་མེད། ཅེས་པའི་
ཁྱད་པར་སྟོན་པར་སྐྱབས་འགོ་བདུན་བརྩུ་བ་ལས། ཤེས་བྲལ་ལ་ནི་སྟོ་རྣམས་

རྒྱས། མྱོངས་པའི་བྱམ་པ་བཅོམ་པས་ན། སངས་རྒྱས་པརྩ་ལྟར་རྣམས་
རྒྱས། ཞེས་དང་། མ་རིག་གཉིད་ནི་རྒྱན་བཅད་ཅིང་། ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་
ངེས་འབྱུང་བའི། གང་ཞིག་རྣམ་པ་དེ་སངས་རྒྱས། རྒྱེས་བྱ་གཉིད་སངས་
ངི་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ལ་སྒོ་རྒྱས་པས་སམ། མྱོངས་
པའི་བྱམ་པ་བཅོམ་པས་སམ། མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་སད་པས་སམ། མ་
རིག་པའི་གཉིད་སངས་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཏེ་བདེན་པར་མེད། རྟོགས་བྱ་
སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་སམ་ཆོས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པས་ན་བྱང་རྒྱལ་སྟེ། དེའི་བར་དུ་
ཡང་བདེན་པར་མེད་པར་དུ་ཡང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་བསྐྱེས་དབྱེ་དང་འབྱེད་
སྤྱད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ནས་བརྒྱུད་སྟེ།
བདེན་བཞི་ཐོབ་པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཞུགས་དང་དེའི་འབྲས་བྱ། ཕྱིར་འོང་
དང་དེའི་འབྲས་བྱ། ཕྱིར་མི་འོང་དང་དེའི་འབྲས་བྱ། དག་བཅོམ་དང་དེའི་
འབྲས་བྱ། རང་སངས་རྒྱས་དང་། རང་བྱང་རྒྱལ། བྱང་སེམས་རྣམས་བདེན་
མེད་རྣམས་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འཆད་པར། འགྲེལ་པར། མ་རིག་
པ་སྦྱེ་བ་ཡང་མེད། མ་རིག་པ་འགག་པ་ཡང་མེད། ཅེས་དང་། ལེགས་བཤད་
གསེར་སྤེང་ལས། མ་རིག་པ་སྦྱེས་པ་མེད། ཡང་གིས་བསྐྱེས་པ་ཆ་ཤིའི་བར་
དུ་སྦྱེ་བ་མེད། མ་རིག་པ་འགག་པ་མེད་ཡང་གིས་བསྐྱེས་པ་ཆ་ཤིའི་བར་
དུ་འགག་པ་མེད། ཅེས་བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་པར། འགྲེལ་པ་ལས། སངས་
རྒྱས་ཀྱང་མེད། བྱང་རྒྱལ་གྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་དང་། གསེར་སྤེང་
ལས། རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་མེད། རྟོགས་བྱ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་
ཅེས་བྱུང་། གསུམ་པ་འཆད་པར། འགྲེལ་པ་ལས། བར་དུ་ཡང་མེད། ཅེས་
པ་དང་། གསེར་སྤེང་ལས་ཀྱང་། ཡང་གིས་བསྐྱེས་པ་བདེན་བཞི་འབྲས་བྱ་

བཞི་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཏེ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མེད་དོ། ཞེས་སྟོན་
པའོ། ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་པའི་གཞུང་གི་དོན་ཆོས་ཅན། བྱུང་གིས་བཤད་
བྱའི་མདོའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཀྲལ་ཏེ། ཆོག་ཆོགས་ཆེ་བ་རྣམས་
བརྟུས་ཏེ་མདོའི་དོན་འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོ་བྱུང་ཆོས་ཅི་རིགས་ལ་སྦྱར་ཏེ།
བདེན་མེད་གྱི་སྒྲོས་ལེགས་པར་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། འཆད་པར། བྱངས་མ་
ཐག་པའི་འགྲེལ་གཞུང་དེ་བྱུང་།

བཞི་པ་ལམ་བདེན་ལ་གདམས་ཚུལ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ་
ཡང་། འཕྲོས་དང་གཞུང་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཆད་པར།
ལམ་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། བདག་ཉིད་དམ་
ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི། བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། རྩོན་
གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་དག་ཕན་ཚུན་ལྷན་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་ཏུ་སྦྱབ་བོ། ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་
པ་འདི་བྱུང་།

འདི་ཡང་གང་ལས་འཕྲོས་ན། ཤུ་རིའི་བྱ་བཞུག་ཡང་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། བདག་ཉིད་ལ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ས་ལ་བཙོན་
ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་
པ་ནས། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་
ལྟར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བཙོན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་
པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། འཕྲོས་ཚུལ་ནི་འདིའི་སྐབས་སུ་སྦྱིན་སོགས་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་དང་། བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་བསྒྲོམ་བྱ་སྒྲོམ་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་

མ་གྲུབ་པས་ལྷན་པ་མ་ཡིན། བཀག་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་མི་ལྷན་པ་
མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་འཆད་པ་ལ། འོ་ན། རྩེ་བཅུན་གྱི་
རྒྱན་འདིར་འཆད་ཚུལ་འདི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བདེན་པ་ནམས་དང་ནི། ཞེས་
པ་ནས། གདམས་ངག་ནི་ཞེས་བྱུང་། དེ་དག་གི་དོན་གྱི་ནང་ཚན་ལམ་
བདེན་འགྲེལ་པ་འདིར་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཆད་པར། ལམ་ལ་
ཞེས་སོགས་དངས་མ་ཐག་པ་དེ་བྱུང་། དེ་འདྲ་བའི་མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་
བདེན་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་
ལམ་དང་རིགས་པ་སྦྱབ་པ་གཉིས་དང་། རེས་འབྱེན་ལ་འདོམས་པ་སྟེ་ཚན་
པ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་འདོམས་པའི་བྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་པར། ལམ་
ལ་ཞེས་དང་། གསེར་སྤང་ལས་ཀྱང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་བརྗོད་པར་བྱས་པ་
ལ་འདོམས་སོ། དེ་གང་ན་འདི་ལ་ལམ་དང་རིགས་སྦྱབ་དང་། རེས་འབྱེན་
ལ་འདོམས་པ་གསུམ་དུ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་བྱུང་།

དེ་ལྟར་གདམས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལམ་ལ་ཐ་
སྟད་དུ་མི་བཅོན་པ་དང་དོན་དམ་པར་བཅོན་པ་སོགས་བཀག་སྟེ་ལམ་
བདེན་རང་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
འཆད་པར། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་ལས། དེ་ལྟར་མདོ་ཚན་གསུམ་པོ་
དེས་ལམ་ལ་བཅོན་མི་བཅོན་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་ནི་ལམ་བདེན་ལ་རྒྱུད་
ལ་བསྟེན་བྱར་ཞེན་པ་ལྡོག་པའི་དོན་དུ་འོ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་
ཀྱང་། ལམ་བསྟེན་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་གདམས་
པའོ། ཞེས་གསུངས། དུམ་བར་བ་ལས། སྤྱི་རིེ་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་

པའི་ཆོ་བདག་ཉིད་ལ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བཙོན་ཞེས་བྱ་བའམ་
མི་བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས།
ཤུ་རིའི་བྱ་རྣམ་གངས་འདིས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་རིགས་པར་བྱ་སྟེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ལ་བཙོན་པ་ནི་བཙོན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན།
ལམ་བདེན་ལ་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་
ཁྱད་ཆོས་ལམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གཏོགས་པའི་ལམ་སྟུང་བཤམ་བསྟོམ་བྱ་པར་
བྱིན་དུག་དང་། སུང་པོ་ལྷ། སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན།
མི་འཛིགས་པ་བཞི། ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི། མངོན་ཤེས་ལྷ། སྟོབས་
བརྟ། སངས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འབྲས་པ་བཙོ་བརྒྱད་རྣམས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
བར་དག་དང་། སྟོད་པ་པོའམ་སྟོམ་པ་པོ་བདག་ཉིད་སྟུང་བྱ་སྟོད་བྱེད་
བསྟོམ་བྱ་སྟོམ་བྱེད་དུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་ལྡན་པ་མ་ཡིན། བཀའ་པར་
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག ཁྱིམ་
འདོམས་པའི་བྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་པར། ལམ་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་བདག་ཉིད་དམ། ཞེས་པ་ན་ཚུན་ལྡན་པ་དང་
མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དུ་སྦྱབ་བོ། ཞེས་བྱུང་། དམ་ཞེས་པ་འོག་མ་
འབྲེན་པའི་ངག་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། དམ་ནི་འོག་མ་རྣམས་སྟུང་པ་
སྟེ་ཞེས་བྱུང་། ལུས་བར་མ་ལས། ཤུ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ་
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་

འབྱེད་པར་མི་བྱེད་དང་། ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་
རིགས་སྐབ་གཉིས་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉང་གི་སྟོང་གཞིའི་སྟོན་བདེན་
པས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ། ཉང་གི་མཆན་མ་སྟེ་རྩ་
བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྟོང་པ་མཆན་མ་མེད། ཉང་གི་འབྲས་བུའི་སྟོན་པའི་ཡུལ་
བདེན་པས་སྟོང་པ་སྟོན་མེད་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་།
སྐྱེས་བུའི་རྩུད་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐུར་པའི་ཕྱི་བདེན་སྟོང་ནི་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་མཆན་མ་སྟེ་རྩ་བདེན་སྟོང་ཕྱིའི་མཆན་མ་མེད་པ། ཕྱིའི་
སྟོན་བུའི་ཡུལ་འབྲས་བུའི་བདེན་སྟོང་ཕྱི་སྟོན་མེད་གསུམ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
དུ་བདེན་པར་མེད་ཅིང་། བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་དོ། ཞེས་
འདོམས་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་པ་ལས། ཉང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་
པ་ནི་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་
ཐེང་ལས། ཉང་སྟོར་པ་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སོགས་པས་མཆན་མེད་སྟོན་
མེད་གསུམ་ནི་ཕྱི་སྟོར་པ་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་གསུམ་དང་ཞེས་སོགས་
བྱུང་། ཡུམ་བར་བ་ལས། གཞུགས་ལ་སྟོན་གྱི་མཐས་སྟོར་བར་མི་བྱེད་དེ། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་རིའི་བྱ་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྟོན་གྱི་མཐའ་
ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། ཞེས་པ་ནས། ད་ལྟར་བྱང་བ་
ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ལ་ད་ལྟར་བྱང་བས་སྟོར་བར་ཅི་ལྟར་བྱེད་དེ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་སྟོད་པ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བཙོན་
ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། རེས་འབྱེན་ལ་གདམས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལོགས་སུ་བྱང་བས་སྟོན་མ་དེའི་ཆའམ་དམན་པ་ཡིན་པས་

སམ་དེའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་ན་དེའི་མཐའ་དེ་འདས་པ་འཕམ་འཁོར་
བ། ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བས་ཕྱི་མ་དེའི་ཆའམ་མཚུག་གསུམ་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པས་ན་དེའི་མཐའ་དེ་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པ་འཕམ། ཟུང་ན་ལས་འདས་
པ་དག་པན་ཚུན་དུ་གང་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དག་གང་དུ་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་དེར་ལྡན་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་
དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱབས་
ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་པ་ལས། སྡོན་གྱི་མཐའ་
དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དག་པན་ཚུན་དུ་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
དུ་སྦྱབ་བོ་ཞེས་སྡོན་པ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྡོན་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་
དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་དག་པན་ཚུན་དུ་སོགས་དང་།
ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་ལས། སྡོན་གྱི་མཐའ་འདས་པ་དང་། ཕྱི་མའི་
མཐའ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དག་པན་ཚུན་དུ་ལྡན་པ་གཅིག་
ལ་གཅིག་སྦྱོར་བ་དང་། མི་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པ་
ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་གྱིས་ཞེས་སྦྱབས་ཤིག་ཅེས་སྡོན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ཡང་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྗེའི་གསུང་
འབྲུལ་མེད་ལགས་སོ།